

Največji slovenski dnevnik
- v Zedinjenih državah -
Velja za vse leto ... \$3.50
Za pol leta \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian daily
- in the United States -

Issued every day except Sundays
and Legal Holidays.
50,000 Readers

Telephone: CORTLANDT 4687.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

Telephone: 2876 CORTLANDT.

NO. 237. — ŠTEV. 237

NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 9, 1918. — SREDA, 9. OKTOBRA, 1918.

VOLUME XXVI. — LETNIK XXVI.

Kaj je odgovoril predsednik?

NEMČIJA MORA POVEDATI, ČE SPREJME WILSONOVE MIROVNE POGOJE ALI NE. — ZAVEZNIKI SE NE BODO POGAVALI Z NEMČIJO, DOKLER BO KAK NEMŠKI VOJAK NA TUDEM OZEMLJU. — PREDSEDNIK JE NADALJE TUDI UPRAL NEMŠKEGA URZAVNEGA KANCELARJA, ČE GOVORI V IMENU NEMŠKIH AVTOKRATOV ALI V IMENU NEMŠKEGA NARODA.

Predsednik Wilson je odgovoril na noto nemške vlade. Odgovor je sestavljen v obliki treh vprašanj. Če bo nemška vlada zadovoljivo odgovorila na vsa tri vprašanja, je mir mogoč, če pa ne bo, se bodo sovražnosti nadaljevale.

Ako reče Nemčija na vsa tri vprašanja "da" bo mir napočil v najkrajšem času.

Predsednik ni zahteval, da se mora Nemčija b. zepogojno vdati. Pod vdatom se bo brezpečno, če bo pritrjevalno odgovorila na vsa tri vprašanja.

Predsednik je postil vrata za mir odprta.

Vprašanja so na videz nedolžna, toda, kjer jih natančnejše prenotri in zna čitati med vrsticami, ve, da preostajati Nemčiji samo vse poti.

Prva pot je brezpečna predaja zaveznikom, druga pot je pa nadaljevanje vojne.

Predsednik Wilson je najprej vprašal nemškega državnega kancelarja, če namerava nemška vlada sprejeti vse točke, katere je navedel predsednik Wilson v svojih govorih kot podlago za mir.

Ni pa se vse, če reče nemška vlada da je s temi točkami zadovoljna. To ni dovolj, ampak mora tudi dejanski pokazati, da se strinja. To je natančno izraženo v besedah "praktično uveljavljenje teh pogojev".

Ni dovolj, če reče Nemčija, da bo izpraznila Belgijo in drugo zasedeno ozemlje, ampak ga mora tudi izprazniti, in sicer prej, premo se bodo začela taka pogajanja.

Drugo vprašanje, ki se popolnoma nanaša na prvo, se tiče premirja.

Predsednik pravi, da ne more prej predlagati zaveznikom, naj začasno oddloži orožje, dokler ne odpokliče Nemčija vsega svojega vojaštva, svojih ladij in svojih podmorskih čovnov domov.

Sele, ko ne bo nogenega nemškega vojaka več na tujem ozemlj, in nobene nemške ladje v tujih vodah, bo mogoče razpravljati o premirju.

Tretje vprašanje je pa namenjeno državnemu kancelerju.

Predsednik ga vprašuje, v čelega imenu je proslil za mir. Ali v imenu kancelerja in drugih nemških vojaških gospodov, ki so pahali ves svet v vijnu, ali v imenu nemškega naroda?

Z drugimi besedami rečeno:

Amerikanec in njihovi zavezniki ne bodo prej razpravljali o mire oziroma o premirju, dokler se Nemci popolnoma ne zadovolje s štirinajstimi točkami, katere je dolobil predsednik v svojem govoru meseca januarja in s točkami, katere je navedel v svojih drugih govorov.

Nemčija mora pokazati dobro voljo. Pokazati mora željo, da je pripravljena skleniti mir. To pa more storiti le na ta način, da odpokliče svoje vojake iz zasedenega ozemlja.

C tega ne bo storila bo vseka njena beseda glede miru bila v steno.

Ce bo Nemčija to storila, bo položaj sledi:

Iz Belgije, Francije, Rustije, Srbije, Italije, Črnogore in Rumunski bodo odšli vsi nemški vojaki. Vsi nemški podmorski čolni in vse nemške ladje bo bodo vrnil domov.

Nemčija bo ugodila kolonialnim zahtevam. — To se pravi, da bo smela nobenemu človeku ali narodu, ki je izven Nemčije, vladati, da te človek oziroma narod ne bo zadovoljen z njeno vlado.

Nemčija ne bo več kontrolirala ruskega ozemlja. Belgiji bo morala plačati odškodnino; Italija mora dobiti one dele ozemlja, v katerem prebivajo Italija, Alzacija in Lotarska bosta pripadli Franciji; Poljski bodo imeli svojo državo; Turki morajo izgubiti kontrolo nad neturškimi narodi. Razni narodi Avstro-Ogrske morajo postati samostojni.

In če pravi Nemčija, da je z vsem tem zadovoljna, da bo vse to napravila, ne sme odgovoriti potom osebe, ki zastopa Hohenzollerns, pač pa potom osebe, ki zastopa nemški naro.

Vsled tega je tudi vprašal predsednik Wilson nemškega državnega kancelerja, v čelega imenu govoril, ali v imenu nemškega kancelerja, ali v imenu nemškega naroda.

Predsednik je že večkrat povdarił s slednjimi ali podobnimi besedami:

— Mi se ne moremo poganjati z onimi, ki so nam vsiliли vojno.

Jasno je, da so začeli centralni zavezniki, to so Nemčija, Avstrija in Turčija z odškodno mirovno ofenzivo.

Poslednica tega so tudi zadnje note, v katerih so izrečeno izraženo prošnje za mir.

Gotovo so Nemci sedaj zelo presenečeni, ko jim je odgovoril predsednik v obliki treh vprašanj.

Ameriški narod je bil prepričan, da bo predsednik odločno zavrnil razpravo o miru.

Mnenje diplomata

držav bodo njih odredbe glede samodolube one nemške ali avstrijske politike.

Cela stvar je namreč ona — Scheidemann, Erzbergerja in Solfa, da se namreč da Hindenburga česa umakniti se Iz Francije in Belgije. Cela stvar ni njezar drugega kot strategičen trik, vprizoren v namenu, da se resi nemške armade poraza na zapadni fronti.

London, Anglija, 8. oktobra. — Druga važna točka je diskretki se mudi sedaj v Londonu, ja, na mogočna uloga, katera igra izjavil glede najnovejše nemške Vatikan, ki posluži avstrijskemu cesarju, in južno-nemške kraljevinu.

— Vzemite stališče nemškega naj skupno izvedeo pritisk na kancelarja proti Alzaci in Lo-Prušiju, da se slednja koncesije tarinški in rešitev, katero se predlagata, je rešitev Scheidemann — sedaj v nemškem kabinetu. Vaprav kot je predlagana liga naro-tikan in novi katoliški kabinet iz Berlina je razvidno, da je v horu.

Francije in Belgije. — Gledate nemških obmejnih ku z nemškim centrom. Pape-

Besedilo predsednikovega odgovora na Nemčijo

Washington, D. C., 8. oktobra. — Naslednje poročilo se je vročilo danes namestniku švicarskega poslanika:

Gospod: — Čast imam potrditi za predsednika sprejem vanjske poslanice z dne 6. oktobra, vsebujoče sporočilo nemške vlade na predsednika. Predsednik mi je dal navodilo, naj vas prosim, da sporočite naslednjo poslanico nemškemu cesarskemu kancelarju:

— Predno odgovori na prošnjo cesarske nemške vlade in v namenu, da bo ta odgovor prav tako odkrit in naravnosten kot zahtevajo to pomembni interesi, ki so prizadeti s tem, smatra predsednik Združenih držav za potrebno prepričati se o natančnem smislu poslanice nemškega kancelarja. Ali misli cesarski kancelar, da sprejema cesarska nemška vlada pogoje, uveljavljene od strani predsednika v njegovem nagovoru na Kongres Združenih držav z dne 8. januarja in v poznejših nagovorih in ali misli, da bi bil cilj vstopa v razprave edinole priti do soglasja glede praktičnih posameznosti uveljavljenja teh pogojev?

Predsednik se smatra dolžnim izjaviti z ozirom na predlog premirja, da bi ne čutil za primerno predlagati ustavljenje boja vladam, s katerim je vlada Združenih držav zvezana proti centralnim velešilam, dokler se armade teh velesil nahajajo na njih ozemljih. Dobra vera vsake razprave bi bila očvidno odvisna od privoljenja centralnih sil, da neposredno umaknejo svoje sile vsepovsod z zavojevanega ozemlja.

Predsednik tudi čuti, da je upravičen vprašati, če govori cesarski kancelar edinole za ustanovljene oblasti cesarstva, ki so dosedaj vojevale vojno. On smatra odgovor na ta vprašanja za bistven z vsakega vidika.

Sprejmite, gospod, ponovno zagotovilo mojega najvišjega spoštovanja.

Robert Lansing.

Iz Nemčije

Dr. Dernburg pravi, da se je militarizem izjalovil. — On pravi, da prihaja nova doba, kateri se mora Nemčija v svoje lastne dobro ukloniti.

Amsterdam, Holandsko, 8. oktobra. — Militarizem ni dosegel svojega mirovnega cilja, potom anekcij, nasilja in zatiranja ter prihaja mesto njega potom sporazuma, — je reklo dr. Bernhard Dernburg, prejšnji nemški kolonialni minister, tekmo nekoga svojega govora na Saškem.

— S Princeom Maksimilianom, — je nadaljeval, — prihaja v ospredje stari nemški ideal: Ne kar je koristno, temveč kar je pravljeno in moralno.

Tak mir bo prinesel novo dobo in novi in boljši časi bodo napovedali za Nemčijo in svet, temelje na pravici v mislih in dejanju. — Nova doba pomeni osnovno revolucionarno preobraženje vladnega sistema za cel obodočnost.

Militarizem je izrazil nasilja brez omejitve avtoritete. On terizira celo državno življenje.

Starji štirinajst in novih pet točk predsednika Wilsona lahko sprejememo, če se nam jih predstavi odkrito, brez vsakega poniranja za Nemčijo. Mi ne bomo sprejeli krivčnega poniranja za miru.

Novo ministrstvo ni le ministrstvo miru, temveč yesel potrebe tudi ministrstvo narodne obrambe in bo moralo biti, prav do britkega konca.

Oficijselna poročila

ANGLEŠKO POROČILO.

London, Anglija, 8. oktobra. — Danes zjutraj sta napadi trešči v četrti armada na fronti nekako dvajsetih milij med St. Quentin in Cambrai ter napredovali na celi tej fronti v povprečni globini nekako treh milij.

Noč je bila vilenja ter otežkočala zbiranje čet. Napad se je vprizorilo v veliki plohi. Ko je napad napredoval, se je vreme izčistilo, kar je pospešilo razvoj operacij, ki so bile od prvega početka na napredovanje uspešne.

Na skrajnem desnem krilu angleškega napada so angleške divizije potisnile sovražnika z obronka visokega terena južno-iztočno od Montbrehain ter zavzele Beauregard.

Na desni sredini je trideseta ameriška divizija, obstoječa iz čet iz severne in južne Caroline ter iz Temessesse, pod poveljstvom generala Lewis, zavzele Brancourt po ostrem boju. Nadalje proti severozoku so zavzeli Amerikanci Premont ter dovršili uspešno napredovanje preko treh milij, tekmo katerega so pregnali sovražniki iz Stevilnih vasi in gozod.

Na njih levih strani so angleški, škotski in irski bataljoni zavzeli zgodaj zjutraj vas Serain. V sredini so angleški in veliki bataljoni prodri skozi nemške obrambe, znane kot Beaurevoir-Masnières črta ter zavzele Maucourt ter zakopno črto zapadno od Walincourt.

Trdovaten odpor je nudil sovražnik s strojnimi puškami pri Villers-Outreaux. Po ostrem boju so se velike čete polastile vasi.

Na levem krilu napada smo imeli ostre boje krog Seranvillers in Niergues ter ob celi črti Aisne-Cambrai česte. V tem sektorju je vprizoril sovražnik močan protinapad, pri katerem so tanki podprteli infanterijo.

Potem ko se nas je potisnilo nekajko nazaj e bil protinapad ustavljen in sovražne tanke se je stavilo izven akcije. Zopet smo se zavzeli Seranvillers in Niergues ter nadaljevali s svojim napredovanjem.

Severno od Scarpe smo zavzeli neki nemški zakopni sistem, znani kot Fresnes-Rouvroy črta ter zavzele Fresnes-Les-Montaibau ter Neuvilleuil.

Pri teh uspešnih operacijah smo ujeli tisoč jetnikov in zajeli mnogo topov. Napredovanje se vrši še nadalje na celi fronti.

FRANCOSKO POROČILO.

Pariz, Francija, 8. oktobra. Nočno. — Sodelujoč z Angleži severozitočno od St. Quintina smo prodri v močne pozicije sovražnika izvrsili važno napredovanje ter zavzeli Fontaine Uterte in farmo Beliecourt.

Zavzeli smo tudi gozd iztočno od Tilloy, grič 134 ter vas Rouvroy. Ujeli smo več kot 1200 mož.

Na fronti ob Supipe si je sovražnik zmanj prizadeval vreči nas iz pozicij, katere smo zavzeli. Francosko-ameriške čete so izvajale nove uspehe severno od reke Arnes. Potisnili smo sovražnika nazaj za tri kilometre severno od St. Rierre ter zavzeli višino pri Autry. Dospeli smo do zunanjega roba Laneon.

NEMŠKO POROČILO.

Berlin, Nemčija, 8. oktobra. — Nočno. — Med Cambrai in St. Quentinom, v Champagne in ob Meuse so se razvili novi težki boji. Južno od Cambrai ter severno d St. Quintina se je zavrnilo napade sovražnika.

V srednji bojni fronte je pridobil sovražnik na ozemlju. Na tej točki smo se zvčer borili zapadno od Bohain ter ob cestah, ki vodijo do Bohain v Cambrai in St. Quintin.

V Champagne in ob Meuse so se izjalovili napadi sovražnika.

Dnevnno poročilo. — Severno od St. Quintina so Angleži in Francoski nadaljevali s svojimi napadi. Severno od Montbrehain se je zavrnilo pet napadov sovražnika.

Nadalje proti jugu se je izjalovil napad sovražnika vspričo našega ognja. V bližini in južno od Sequehart smo po težkih bojih vstrajali v svojih pozicijah. V teku bojev na višini pri Tilloy se je napad sovražnika izjalovil v bojih mož proti mož ter s pomočjo protinapad

"GLAS NARODA"
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(Slovenian Daily.)
Edited and published by the
(in corporation.)

FRANK SAKSHE, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer
Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Na celo leto velja list na Ameriki Za celo leto na mesto New York \$6.00
in Canada ----- \$5.50 Za pol leta na mesto New York \$5.00
Na pol leta ----- \$5.00 Za četr leta na mesto New York 15.00
Na četr leta ----- 1.00 Za iznosstvo na celo leto..... 6.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvenredni nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly \$3.50.

Advertisement on agreement.
Doprisi brez podpisa in osebnosti se ne pribrojujejo.
Denar naj se blagovoli pošljati po — Money Order,
pri izvajalcu kralja naročnikov prodimo, da se nam tudi pridruži Slovenski
nasmani, da hitrejša najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA"
New York City
Telefon: 2878 Cortlandt.

Vse naj bo odkrito in jasno!

Pred par tedni smo pojasnili na tem mestu svoje stališče našim Krfskim deklaraciji. Tiste besede so bile morda malo preostre, toda bile so posledice razburjenja, ki je nastalo med vsem ameriškim slovenstvom vsled vesti, ki je bila brez vsake podlage, namreč da je član Jugoslovenskega Odbora prosil ameriškega državnega tajnika, naj prizna upravičenost jugoslovenskega gibanja na podlagi Krfskih deklaracij.

Pozneje se je izkazalo, da to ni bilo resnica, in da je prišla dotedna vest bodisi iz zlobnega bodisi iz škodoželnjega namena v časopise.

Član Jugoslovenskega Odbora je prosil samo za priznanje re-volucijonarnega gibanja avstrijskih Jugoslovanov.

Državni tajnik simpatizira s tem gibanjem in žejim simpatizira vsak Amerikanec, toda odločilnega koraka ni bilo mogoče takoj storiti, ker se ni povedala Italija svojega mnenja. Pri jugoslovenskem vprašanju je pa treba Italijo prvo vpoštovati, kajti jugoslovenski interesi in italijanski interesi ob naši obali so se do zadnjega časa močno križali in si obe stranki še sedaj nista popoloma na jasnom.

Združene države stoje namreč na stališču, da mora biti vsak do deležen pravice in so vsledtega poverile rešitev vprašanja glede naših obmejnih krajev strankama, ki sta pri tem neposredno pripadeti.

Člani Jugoslovenskega Odbora in vsak razsoden človek je globoko prepričan, da zveza samih avstrijskih Jugoslovanov, pa naj bo v taki ali taki formi, ne more dolgo časa držati, ampak da je absolutna potreba zveza sedanjih avstrijskih Jugoslovanov s srbskim narodom. Le v tej zvezi nam je zagotovljen naš bodoči narodni obstanek.

Nasa prva in edina zahteva je: — Proč od Avstrije!

In kakorhitro se nam to posrečilo, — zavezniki so nam porok, da se nam bo to posrečilo, — se moramo oprisjeti, da utemeljeno narodno pogim, edine rešilne veje, ki nam preostaja, in to je SRBIJA.

Avtroogrška, katera sedaj na debelo gulta vodo, ki ji teče v grlo, obljuhbla svojim narodom vse, kar hočejo in vse, s čemur misliti, da jim bo ugodila.

Tako je naprimer obljuhbla Jugoslovanom popolno avtonomijo. Obljuhbla jim je, da si bodo lahko sami uredili notranji ustroj svoje nove domovine, da bodo prosti in svobodni ter da bodo le v nekaterih malenkostih v isti meri navezani na Avstrijo kot bo navezana Avstrija nanje.

To je melodična godba, če bi človek ne poznal gode.

In kakor kaže, celo velikemu delu ameriških rojakov prija ta godba, najbrž iz vzroka, ker je z godecm zadovoljen in mu je pripravljen ploskati. To so pa tisti ljudje, ki ne poznajo splošnosti, ampak pa separatizem in že prej, predno je hiša dozidana, postavljajo "cahen" nad vrata.

Člani Londoškega Odbora so že začetkom vojne izprevideli absolutno potrebo zveze s Srbijo.

Le tista jugoslovenska država, ki bo segala od Gospodsvetskega polja pa do bolgarske meje, bo imela bodočnost.

Država, kateri bo Bosna in Hercegovina tvoril vzhodno mejo, je že vnaprej zapisana smrti.

Srbija ni imela separatističnih ciljev. Ni jih imela tedaj, ko se je pred desetimi leti prepričala z Avstrijo, ni jih imela, ko je bila do smrti izmučena in jih nima niti sedaj, ko žezeno zmagovalni srbski vojaki nemške in madžarske falote kot zajce pred sobo.

Da je to res, nam dokazuje izjava srbskega poslanika v Parizu, Mr. Vesniča, ki je rekel:

— Srbija noči in ne potrebuje nobenega tujega ozemlja, ampak je vesela, da bo dobila svoje. Srbija se bo povspela s svojimi lastnimi močmi. Postala bo obljuhbljena dežela, jugoslovenski Pijemont, kamor se bodo s hrepenenjem ozirale oči vseh ostalih jugoslovenskih bratov.

Srbija torej ne zahteva našega ozemlja. Srbija nas noči podjavlja. Pripravljena je pa vsak čas, združiti se z nami, seveda, če smo s tem popolnoma zadovoljni. Če se ji pa hočemo pridružiti, nam je stavila najboljšnejše pogoje. In najznačilnejši teh pogojev je — samoodločevanje naroda.

Krfksa deklaracija je bila sad tedanjih razmer.

Srbija ni vabila zastopnikov Jugoslovenskega Odbora k sebi, pač pa so oni svojevoljno prišli k njiju, zavedajoč se važnosti bodoče zvez.

Zastopniki tistih avstrijskih podanikov, ki so morili Srbe in pustili srbsko dežel, o, čeravno proti svoji volji, niso mogli staviti oficijelni kraljevini Srbiji nikakih zahtev.

Niso mogli priti na Krf in jim reči:

— Mi zastopamo one avstrijske ljudi, kateri verno služijo Avstriji, ki so do Avstriji na razpolago na tisoče vojakov, da so vas morili. In ti ljudje se vam pridružijo, če zavrzete kralja.

To bi bila brea. To bi bilo ravno tako kot če bi začel prosilec klofutati dobrotnika, ki stanuje v hiši gospodarja, s katerim ni prosiče poseben prijatelj.

In posledica tega čudnega razmerja je bila — Krfksa deklaracija.

Člani Jugoslovenskega Odbora bi lahko molčali o tem in bi živla duša ne vedela o nji, če bi je ne objavili.

Ker so pa hoteli imeti s svojim narodom čiste račune, so javno povedali, kaj so storili.

Narod je tukaj, da ceni in kontrolira njihovo delo. Zadnjo besedo bo imel — narod.

Sprejel bo, kar bo smatal za dobro, kar bo pa po njegovem mnenju slabega, bo enostavno zavrgel.

Veliko je bilo prepira glede Krfkske deklaracije. Nekateri pravijo, da je v nji dana vsa pravica narodu, drugi pa zopet zatrjujejo, da bo odločevala kraljeva beseda.

Pa naj bo Krfksa deklaracija še tako zapletena, naj je njen besedilo tako jasno kot je beli dan, eno je gotovo, da je namreč v nji tudi ta določila:

— V slučaju zvez Slovencev, Srbov in Hrvatov se bo vršila narodna skupščina. Na tem narodnem zborovanju bo izrazil narod svoje težnje in svoje želje.

Tedaj se bo videlo, koliko zaleže beseda naroda.

Če ne bo zaledla, se bo moral pač vse tako urediti, da bo zaledla veliko in da bo imela neomejeno moč.

Umevno je, da je srbski kralj veliko strašilo slovenskemu in hrvaškemu narodu. To pa v sledetega, ker Slovenci pozajmo edino razliko med absolutnim monarhom in med deželo prostosti. Dežela, kateri vrla kralj, se juri zdi podobna gnjili Avstriji, v deželi, kjer ni kralja, pa vidijo prisopodo svobodne Amerike.

Srednje poti ne pozajmo in končno je tudi prav, da je ne.

Pred kratkim smo slišali govornika, ki je povzdigoval srbskega kralja v deveta nebesa. Ne rečemo, da je lagal, ko je govoril o njegovi demokraciji ter o njegovi ljubezni napram Srbom in tudi napram Slovencem in Hrvatom.

On je videl razmere v Srbiji in se je prepričal, da je dežela lahko demokratična, tudi če ji vlada kralj.

Toda ljudje, katerim je to pripovedoval mu niso vrjeli. Kralja si namreč ne morejo predstavljati brez — avstrijskega finančarja in žandarja in o kakaki svobodi nočajo slišati ničesar če ni taka kot amerikanska.

S svojim govorom je napravil govornik veliko napako. Namesto, da bi utrjeval v omahljiveh vero v samega sebe, vero v narod in v njegovo odločitev, je hvalil nekaj, o čemur noča naš narod ničesar slišati, ker gleda še vedno skozi avstrijske naočnice.

Edino tisti človek zasuši ime veličanstvo, ki je najboljši gospodar vsem svojim in ki skrbi za vsakega posameznika tako kot za svojega otroka.

Veličanstvo se ne zreali v osebi, pač pa edino le v delih.

Trdno smo prepričani, da kralj ne bo stavil nobenih zaprek rešitvi enemu najvažnejših vprašanj sedanjega vojne — rešitvi jugoslovenskega vprašanja.

Kajti odločevala bo — volja naroda.

In če bo kralj proti volji naroda, oziroma če bo volja naroda proti kralju, je jasno samoposebi, da se niti za trenutek ne bo mogoč obdržati na prestolu.

Par drugih vzrokov

Še celo v časih miru je zelo dobro za vsakega, da si prihrani del svojih dohodkov.

Boljše je, da si nekaj prihrani kot da bi vse uporabil za stvari, ki nimajo trajne vrednosti, ampak so namenjene za takojšnjo porabo.

V časih vojne pa je posebno dobro štediti in ni pravilno izdati denar za stvari, katere niso neobhodno potrebne.

Kdor štedi v časih miru in na pameten način investira svoj denar, napravi dobro in sicer v dveh ozirih.

Poleg tedenske, oziroma mesecne plače ima še stranski dohodek ter pomaga indirektno k boljšim razmeram vsakega in samega sebe.

Direkten dobiček je jasno razviden.

Kdor ima naloženih stoljarjev na štiri odstotke obresti, je na boljšem stališču kot če bi ne imel ničesar naloženega. Razen drugih dohodkov mu prima na tvoata štiri dolarje na leto. Štiri dolarje na leto je sicer malo, toda nekaj je vendarle.

Oglejmo si pa še drugo stvar, namreč, da pametno nalaganja denarja izboljšuje splošno razmere in razmere posamezniku.

Štediti in investirati denar se pravi kupovati stvari, ki so potrebne za splošno obrambo, namesto stvari, ki so dobre samo za brezpotrebitno uživanje in za zabavo.

Kupovati je mogoče direktno in indirektno. Ako kupi farmer električni motor, ima to velik pomen. Veliko večji pomen kot pa misli sam. Če ima na razpolago motor, bo lahko izoral več zemlje, kot pa će orje s samimi konji. Če se pa izorje več zemlje, bo tudi leta le-težja. Obilna letina pa bo v prilog vsakemu posamezniku.

Denar, katerega nalagajo ljudje v hranilnici, hranilnici ne obdrže v blagajni, ampak ga same investirajo. Hranilnica ga naprimer posodi farmerju, ki hoče kupiti kravo, mlin, motor ali kaj drugega, kar bo izboljšal njegovo blagostanje in blagostanje v hranilnici.

Denar, katerega nalagajo ljudje v hranilnici, hranilnici ne obdrže v blagajni, ampak ga same investirajo. Hranilnica ga naprimer posodi farmerju, ki hoče kupiti kravo, mlin, motor ali kaj drugega, kar bo izboljšal njegovo blagostanje in blagostanje v hranilnici.

Kdor kupi Liberty bond, bo imel manj denarja za svojo uporabo. Toda s tem še ni rečeno, da bo ostal ta denar mrtev. Vlada ga bo porabila za stvari, katere niso neobhodno potrebne.

Najbolj potrebno in najbolj varno nalaganje je v sedanjem času — kupovanje Vojsko-varčevalnih znakov in Liberty bondov.

Kdor ima Liberty bond je vsekakor na boljšem stališču kot če bi ga ne imel.

Ni pa dobro samo za vas pač pa tudiza celo deželo in za vse.

Z denarjem, ki ga daste za Liberty bonde, bo vlada nakupila razne potrebsčine za naše vojake, municijo in drugo opremo ter bo zgradila ladje.

Nabavila si bo vsega v izobilju, kar ji je potrebno za obrambo sveta.

Clevelandskie novice

Med vrste onih, ki se ne bodo krovjo preuapiti zemlji, pa je novo izkopen grob. Pripravi križ, morda puška in čelada so edini okraski tega groba, pod katerega rušo spi mladi junak. Ne spava v mernem kotičku tihega mirovnika, preko njegovega groba hruša še vedno nove žete, da našenjejo smart padlega tovariša. Ne stotine, na tisoče je takih grobov, zarasla jih bo novo zrasta trava. Zestojno je bil v starih letih. Za blaginj mladeničem žaluje fara sv. Vida, kateri zvest in vnet član je bil. James Žnidarič je bil star 23 let. Policijan je bil v armado 19. septembra 1917, potem je bil poslan na Francosko, kjer je sovražna krogla ustavila tek njegovega življenja dne 3. avgusta. Njegovi starši, Ignacij in Marija Žnidarič, žive na 1204 Norwood Road. Račniki zapisujo eno sestro Viktorijo, omoženo Smrek, ter brate Frančko, Louisa, Rudolfa in Georgea. V Clevelandu je bil uslužen na pošti, kjer je bil jako priljubljen, spavaj mirno, dragi James, tam v daljni, lepi Francoski. Pripravljen bodi, da te bomo ohranili v dragem spominu kot junaka, ki je vzel s pogumom v roki.

Na Euclid pokopališče je bila meč za pravico in svobodo. Roditelji zapisujo: "Na 3. oktobra popoldne pošljemo Žnidariča pa kličemo: Ne za kojna Marija Pretnar. Previdena

luite, saj vaš sin je padel kot junak med junaki!"

Umrli je John Pueej, star 32 let, doma in Dvorske vasi župnija Velike Lašče, Boleshal je več mesecov, susica ga je mrtva. Tukaj zapušča mater-vedovo.

Pri delu si je nevarno poškodovati nogo John Tersinger, mizar, 6401 Metta Ave.

Kričeni so bili v nedeljo 29. septembra v cerkvi sv. Vida: Anton Ludvik, Anton Loncar, Marija Gern in Marija Košir.

Slov. kat. pevsko društvo "Ljubljana" se prav pridno pripravlja za koncert in igro, ki se bo vršila 20. okt. v Knausovi dvoranah.

Društvo sv. Cirila in Metoda št. 18 SDZ, je prejelo ravnokar novo zastavo, katere je napravil Frank Krizevčič. Zastava je prav krasno izdelana. Društvo bo blagovilo zastavo v nedeljo 27. oktobra. Botra zastavi bosta Anton in Frančiška Mitečić.

V posloju trgovske zbirnice v prvem nadstropju se je odprijevalo za uporabnika za načinjanje načinjanje načinjanje načinjanje načinjanje način

Boj za plen

Nemški vojaki se tepejo za plen.
Vrgli so častnika skozi okno.
Vse cerke so oropane. — Piše Philip Gibbs.

Z ameriško armado, 8. oktobra. Zadnjih 24 ur ni bilo nikakih in fanterijskih bojev, ki bi bili kakve važnosti, dasiravno so Angleži pri krajevnih spopadih zbrali mnogo ujetnikov, kakor pri Gouy in južno od Cambrai, kjer so po naglem sumku poslali nazaj 400 ujetnikov.

Sovražniki se z izmizljeno naglečo za bojno črto utrijejo po novih načertih ter upa, da bo s temi utrjenimi postojankami odložil odločilni poraz saj za nekaj mesecov. Bati se pa je, da bo na svojem potu uničil vsako vas in vsako mesto, ako bo le imel toliko časa.

Nasproti naši peti armadi je že več vasi v plamenih. Ujetniki in begunci, ki prihajajo v mašo črto poročajo o obsežnem uničevanju in ropanju.

Zadnje dni so bile razstreljene cerkve v Harnes, Henin, Lietard in Coureilles severno od Douai.

Pred nekaj dnevi sem poročal ropanju v Cambrai. Iz pripovedovanja ujetnikov in vpljenih zapiskov se da sklepati, da se nanaša sovražni v velikem neredu in da ima zelo malo discipline. 9. septembra je vojaško poveljstvo zapovedalo prebivalec v Cambrai, da morajo v dveh urah zapustiti mesto. Dovoljeno je bilo vsakega uvezeti s seboj samo 100 kilogramov prtljage; zaradi tega so morali pustiti za seboj mnogo vrednosti, katerih so se nato polasti častniki in vojaki.

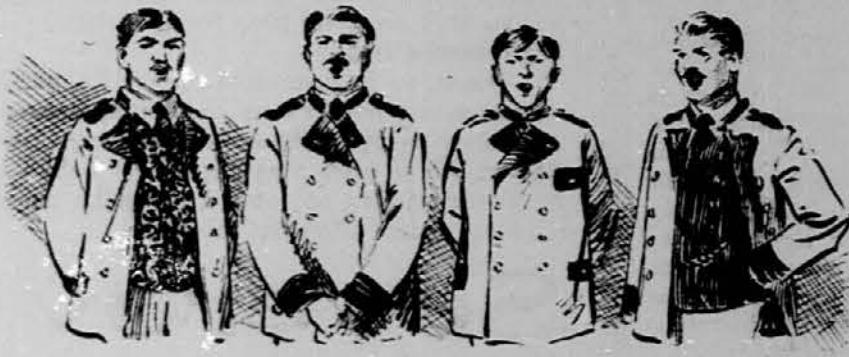
Sami med seboj so se borili za plen. V pretepu med pruski in hrvatskimi vojaki je bilo ubitih 15 Prusov in en žastnik. Častniki so vojaki vrgli iz tretjega nadstropja skozi okno in si je zlomil vrat. V mestu so zavzadale takе razmere, da je vojaško poveljstvo izdala odredbo, da morajo odpotovati iz mesta vse čete razum posadke za obrambo. Toda nemškim vojakom ni bilo težko dobiti dovoljenja za obisk v Cambrai, da si tam dobe kak "spomin".

En vojak je dobil 1400 mark kot plačilo za baker, katerega je prinesel iz hiš; oropano je bilo vse, celo svete posode v cerkvah.

V Cambrai ni bilo opaziti, da bi se numeravalo požgati celo mesto. Ognji, o katerih sem poročal, so bili omejeni na posamezne oblasti, katerih požar, ki je bil razširjen na dva bloka med gledališčem in Place d'Armes.

Dasiravno se mnogi nemški vojaki hore zelo hrabro, imamo vendar dokaze, da so mnogi vojaki že sili vojne ter se srčijo na svoje voditelje, ki so jih spravili v tako mizerijo.

Columbia Slovenski rekordi.

Slovenski kvartet poje bojno pesem.

10 palcev 85 centov.

Kvartet pevcev "Glasbene Matice v Ljubljani"

E 6067 { Dva nesrečna Italijana. (Narodna)
Oj ta soldaški boben. (Narodna.)

E 6066 { Šopek narodnih 1.
Šopek narodnih, 2.

To je pesem, ki bo napolnila vašo kri s patriotskim, poja ga ta, odlični kvartet. Pesem je polna bojnega duha in s tako godbo, ki je prikladna za današnje dni.

Na tem rekordu boste slišali vse raznovrstne poznane ljubljane melodije. Ako poslušate te pesmi, se vam zdi kot da poslušate starega prijatelja in gotovo boste hoteli imeti ta rekord.

Drugi dobri slovenski rekordi.

10 palcev 85 centov.

Slovenska kmečka godba, Ljubljana.

E 6058 { Marzolin.
Domžalski. Valček.
E 6059 { Mazurka Ljubica.
Kmečki Tramplan.

E 6060 { Planinski. valček
Ribenska. Polka,

Vsek prodajalec Columbia plošč bo vesel, ako sme za vas brezplačno igrati kateregakoli izmed teh rekordov. Vprašaj ga. Zahtevaj tudi cenic mnogih drugih Columbia rekordov v raznih jezikih.

Kupujte varčevalne znamke Združenih držav.

Kadar kupuješ rekorde, vprašaj vedno za Columbia rekordi in imenuj številko. Pazi na varstveno znamko na vsakem rekordu. COLUMBIA GRAPHOPHONE COMPANY

Nemški ujetniki nam pripovedujejo, da je feldmarschal Hindenburgh 28. avgusta nagovoril 7. kavalerijsko divizijo v predmetstju Cambrai; ko pa je zahteval koncem govorja živjo-klice na cesarja, so se odvalili samo častniki, moštvo pa je molčalo. In ko se je Hindenburg zopet pokazal vojakom, ga je pozdravila samo ena beseda. In to je bila — laktota: strašna beseda iz ust vojske.

Vstvarjanje produktivne sile v deželi s pomočjo privavnega kapitala, tako ruskega kot tujega.

Postavna uredba trgovine in industrije.

Delavske postavodaje, varstvo delavstva in uredba nameščenja in odpuščanja iz službe.

Gledje začaganja dolča vlada, da se opusti državni monopol na pšenico, da se uredi razdelitev pridelkov, ki so v nezadostni množini; zgradila se bodo državna skladnica s pomočjo privatne trgovine in kooperativnih družb.

Narodno zborovanje je bilo sezavljeno iz sedanjih članov narodnega zastopstva, zastopnikov začasne sibirski vlade, krajevne uralske vlade, začasne estonske vlade; kozakov iz Orenburga, Uralske, Sibirije, Irkutske, Semirečenske, Ehsela in Astrahana; vlade Baskirov, Kirgizov iz Turkestana in Turk-Tartarov iz nezadostnih konvencij v Ufi in ki je že dejansko prevzela vse državne zadave.

Kot naslednica provizorične vlade iz leta 1917. Vsi russki diplomati po celem svetu so bili o tem obveščeni, ravno tako tudi vse nevravnovladne.

Russki poslanik v Washingtonu je prejel obvestilo ruske provizorične vlade, ki je bil pred enim mesecem vstavljen na državni konvenciji v Ufi in ki je že dejansko prevzela vse državne zadave.

Kot naslednica provizorične vlade iz leta 1917. Vsi russki diplomati po celem svetu so bili o tem obveščeni, ravno tako tudi vse nevravnovladne.

POTNE NOGE: — Ako vam se nova vlada je direktorij petih noge potijo, potem rabite BRUSLINTINKTURO, od katere postanejo sivi lasje popoloma naturni, kakoršne ste imeli v mladosti; steklenica 1 dolar in 75 centov. Ako imate RHEUMATIZEM, potem rabite WACHCIG FLUID, kateri odstrani najstarejši rheumatizem popolnoma v 8 dneh; steklenica 2 dolarja 50 centov.

KURJE OČI na nogah in BRAZDAVICE na rokah v 3 dneh po polnoma odstranim za 75 centov.

POTNE NOGE: — Ako vam se nova vlada je direktorij petih

nog potijo, potem rabite Knajmoč in sicer:

Nikolaj D. Avksentijev. Nikolski duh in nöge ostanejo čiste laj I. Astrovič, generalni poročnik in združevanje, Škatlj 75c, in trajca Vasilij G. Boldirev, Peter V. Voloskoletno leto.

VIOLET MILO (žajfaj) godski in Nikolaj V. Čajkovski.

krasno lepo diši kakor vijolice.

Neposredni cilj ruske provizorične vlade je umivanje lica, 3 kosi rične vlade je obnovljivo Rusiju za 75c. Za vse drugo pišite po ce-

boljševikov, prekle pre brest-litovske

nik, katerega pošiljam zastonj, mirovne pogodbe, obnovitev po-

Kedor bi rabil moja zdravila brez godb z zavezniki in nadaljevanje uspeha, mu plačam \$5.00. Pri na-

vojne proti Nemčiji.

Te določbe so sprejele razun-

denar se lahko v pismu pošlje;

zadene na stopane na državni konvenciji v Ufi.

Svet za trdno pričakuje, da bo

nova vlada v kratkem napravila

v Rusiji red in zaveznike vlade,

ipajo, da bo nova vlada tako, da

je bodo zavezniki mogli podpri-

tati takoj to ponovljivo knjigo.

MATH. PEZDIE.

P. O. Box 772, City Hall Bld.

New York, N. Y.

Glede notranje politike poroča

nova vlada naslednje cilje:

Jacob Wahčič

5702 Bonita Ave. N. E.

Cleveland, Ohio.

Nova moč, novo zdravje nova čista kri, za tri cente.

Ako imate slabe žive, imate bolečine v želodcu in v ledicah, ako ste slab, izčrpani, ne morete spati, ako se vam zapira, nimate dobrega teka, ali trpite zaradi neprabave, ako imate bolečine v krizu, aka vas pogosto boli glava, ako je vaša kri pokvarjena, nečista, nikar ne trošite denarja za zdravila, kateri ne poznate, temveč postopek namizno za 3 cente v pismu, naslov in mi vam bomo z obravo pošto povsem zastonji in brez vsake obveznosti od vaši strani postali našo popolno izčistil, zdravilnih trav sestavljeno priročno zdravila.

Citatelje bo gotovo zanimal članek o starosti slovenski demokraciji in temeljito razjašnjenje našega jugoslovenskega vprašanja.

Uredništvo je v prvi vrsti skrbilo za to, da je letošnji Koledar splošen in namenjen delavskemu razredu. Z ozirom na sedanjo veliko draginjo je cena majhna. Za štirideset centov bo vsak dobil nekaj, kar je petkrat več vredno.

Naročili sprejema:

Slovenic Publishing Co.

82 Cortland St., New York City.

Rojakom v Greensburgu, Pa., ter pismeno povabljenim drugim v okolici se naznača, da se preklicite povabilo glede razvijanja zastave za nedolžen čas. Po odredbi Dr. F. B. Royerja, Health Commissioner of the State of Pennsylvania, je vsled načeljive boljzni prepovedano vsako slajšanje v javnih prostorih za nedolžen čas. Ker se mi je vse prizadavanje, dobiti dovoljenje izjednivalo, sem primiran obvestiti povabilo, da se prekliči razvijanje zastave z 12. oktobra do ugodnejših razmer. Z bratskim pozdravom Frank Novak, tajnik, R. F. D. 7, Box 40 A, Greensburg, Pa.

V NEW YORKU DOBI DOBRO SLUŽBO SLOVENKA.

Njeno glavno opravilo je paziti na dva otroka. — Plača dobra. — Službo lahko nastopi takoj. Ponudbo posiljite na naslov:

"SLOVENKA"

82 Cortland St., New York City.

PREKLIC.

Rojakom v Greensburgu, Pa., ter pismeno povabljenim drugim v okolici se naznača, da se preklicite povabilo glede razvijanja zastave za nedolžen čas. Rojaki bo izvedel za ANG TRSAR, bivajočo pred štirimi leti v New Yorku. Prosim, da se mi javi, ali je kateri rojaki ve za naš naziv, naj mi naznam. Isčem, da radi nekega pisma iz starega kraja, — F. Stupica, 1099 East 64. St., Cleveland, Ohio. (8-10-10)

Cenik Knjig

kateri ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

82 Cortland St., New York, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Ahov nemško-angl. tolmač vezan — \$0.50

Domač zdravnik mail — \$0.25

Hitr računar (nemško-angl.) vezan — \$0.50

Pojedeljstvo — \$0.50

Sadereja v pogovorh — \$0.25

Slov. angl. in angl. slov. slovar — \$1.50

Veliki slov. angl. tolmač — \$0.25

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Hipnotizem — \$0.25

Dve Saloigr: "Čariljeva ženitev" — \$0.25

In "Trije ženini" — \$0.25

Postrzba bolnikom — \$0.25

Trta u in trterej — \$0.25

Vojna na Balkanu 13 zvez. — \$1.50

RAZGLEDNICE

Newyorske, božične, velikonočne in novletne komad po ducat

— \$0.25

ZEMELJEVIDI:

Astro-Italijanska vojna mapa — \$0.25

Astro-ogrski, veliki vezan — \$0.50

Celi svet mail — \$0.10

Celi svet veliki — \$0.25

Slike iz zadnje ruske-poljske revolucije

(Nadaljevanje.)

Gospodin Klenievski in gospođa Rakocu sem se večkrat srečal kje na ulici, toda zvest svoji obljubi, njih nisem nikdar več počku, ki jim je prišel v roke, je vse zdravil in še manj nagovoril. Bile so vedno elegantno napravljene in videl sem, da žive na jeku visoki stopnji. Večkrat sem jih vidi del tudi v družbi mladih gospodov, kar se mi pa tudi ni nčudno.

Stvar z mladim Vitoldom Sieleckim je šla medtem počasi naprej ali pravzaprav se ni genila s točko. Njemu samemu je bilo življenje kolikor toliko znosno, ker je dobitval od doma pobeljske in tudi očiske ter je bila jetniška uprava z njim že precej obizrina, ker je vedela, da je od staršev kaj dobiti. Veliko hujše in skoraj neznošno je bila pa za njegove tovariše in tovarisci, ki so imeli od doma malo ali nič opore.

Najbolj mučna je bila negotovost izida in pa vedno zaslišavanja. Toda splošno so se dirzili dobro ter mire ni izdal ničesar. Vendar se je stvar vlečla strašno dolgo. Deloma je temu kriva gotovo splošna počasnost ruske uprave. Saj tukaj ni uradnik za ljudi, ampak ljudje so za uradnika. Jetnik naj čaka, dokler ne bodo gospodje dobili časa in volje, da se ž njim pečajo, pa naj čaka v preiskovalnem zaporu tudi celo leto!

Biti je moral najbrž še drug vetrok te počasnosti. Po vsej verjetnosti je moral nastati kakšno nesporazumijenje med merodajnimi krogovi. Na Ruskem si namreč stiri oblasti dele uskodo politične jetnika. Tu je "Ohranu" ali tajna policija, dalje "Zandarmerijsko oddeljenje", potem "Siskinj stol" in politična, oziroma vojaška oblast. Delokrog teh oblasti pa ni strogo določen in so velikovat v prepriču med seboj, ker predstavnitelji ene oblasti tekmujejo z drugo, ali pa jih mečijo polena pod noge. Ako ena oblast reče, da nima proti jetniku ničesar, vstane predstavitelj druge in izjavlja, da je Radzievsko, da pričakujejo danes po zajtrku obisk gospode Polesko. In potem se začne od kraja, da besedo "gospa" je izgovorenega.

Sploh so pota ruskih oblasti jasno skrivnostna ter nerazumljiva za navadnega človeka. Pri človeku, ki je zvenel deloma šaljivo, deloma ironično. Ako hočem torej žejti priti v dotiko, naj nekoliko počakam.

Po zajtrku grem torej v salo ter ogledujem stare slike, portrete davnih predstilov rodbine in razne umetniške drobnatije, katere je pri raznih prilikah grofice, ali kdo njenih znanec prinesel s svojega potevanja po inozemstvu. Bil je tako lep dan in solnce je sijalo skozi velika okna. To je izvabilo staro gospo, mater grofice, iz nje ne sebe in je prišla na spreho v salo. Opirla se je ob palico in leža je počasi. Ko me je zagledala, se je razveselila in se nasmehnila ter me pozdravila. Jaz ji grem nasproti do vrat in jo peljem počasi k velikemu fotelu, na katerem je navadno sedela, potem se na vseh stih poleg nje in pričneva se pogovarjati. Lep dan je storil dobro in bila je izvredno dobre volje.

"Težko", menil je gospod Sielecki. "Ako bi imeli v Varšavi bližnjega sorodnika, ki bi razpolagal s sredstvi in zvezami, potem bi morda šlo. Se do Vitolda je tako težko. Ako bi povprašali dekle, bi samo obrnili manj pozornost ruske vlade."

"Kaj pa, ako bi poskusili s pogovorom Poluš?" rekel mi je Jadwig.

"Stvar bi ne bila neumna", odvrnil sem ji. "Samo ako bi vedel kako se lotiti?"

"Govorite o tem z grofico Radzievsko", menil je gospod Sielecki.

Pri prvi priliki, ko sem bil z grofico Radzievsko, sem res omenil to stvar.

"S Polušo vas lahko spravim v zvezo", odvrnila mi je, "toda bole predvidi, da stvari se bolj ne pojavljajo. S kako neprevidno bo sedo lahko se bolj skolujejo dekle. Pa tudi na sebe morate paziti. Lahko se vam kaj prizodi. Ponutiti morate, da tukaj niste v Evropi."

Ako prideš skupaj s Polušom, skusal napeljati na to pogovor. Bon je gledal, da se ne spusti, tako dačel, da bi ne mogel nazaj, aki bi ne kazalo."

Kmalu potem mi je res povedala, da bo ta armada ravno tako pripomogla končni zmagi kot armada na bojiščih v Franciji.

EVROPA JE IZČRPLJANA.

Dala je vse, kar je imela. Dala je vse, kar je morala dati. Nam ni receno, da moramo, pač pa le, **KAR MOREMO**, čeravno v najvišji meri.

Nemci morda misijo, da je ta kampanja za vojno-varčevalne znamke nekaj neumnega. Naj misijo, to je njihova stvar. — V najkrajšem času bodo izprevideli, da bo ta armada ravno tako pripomogla končni zmagi kot armada na bojiščih v Franciji.

Vaša patriotska dolžnost je v razmerju z denarjem, katerega zaslužite. Čimveč zaslužite, temveč morete in temveč morate vložiti v vojno-varčevalne znamke.

NE POZABITE, da je vojakovo življenje odvisno od podpore ki mu jo dajejo ljudje doma. **POMAGAJTE!** Štedite in kupujte vojno-varčevalne znamke!

Sedaj lahko kupi vsakdo w. s. s. za nizko ceno: \$4.21

BUY W. S. S.

Leta 1923 bo vsaka

posamezna

w. s. s.

vredna:

\$5.00

Ni dovolj razlagati, kaj so storili Nemci. To Nemcev čisto nič ne boli. — Oni se čisto nič ne brigajo, kaj vi mislite o njih.

Pomagajte svoji vladu, da jih bo premagala. To je edina stvar, latero morajo Nemci vpoštovati. Če štedite in kupujete vojno-varčevalne znamke, zadenete Nemca na mesto, kjer je najbolj občutljiv.

MI SE NE BORIMO ZATO, DA BI IZGUBILI TO VOJNO. Toda ali ste že pomislili, kaj bi se zgodilo, **ČE BI JO IZGUBILI?**

Hitrost zmage je odvisna od tega, kako znaš varčevati in kako znam varčevati jaz ter podpirati vlad v finančnem oziru.

Kupujte vojno-varčevalne znamke ter povspešite **ZMAGO!** —

Ali izpolnjujete tako vestno svojo nalogu kot jo izpolnjujejo naši fantje na fronti?

Nekdo je rekel: Če bi se naši fanti tako dolgo vstavljaliti "over the top", kot se branijo nekateri ljudje kupovati vojno-varčevalne znamke in Liberty bonde, bi prišli pred vojno sodišče in bi bili ustreljeni vsled strahopetnosti.

Pomisliti je treba, da bi tega denarja ne darovali vladu, pač pa samo posodili, ter bi ga lahko dobili nazaj, kadarkoli bi hoteli.

Nervozni ljudje

Nervoznost je moderna bolezen. V starih časih, ko pohanje za delom in denarjem še ni bilo tako zelo razširjeno, kakor pa danes, ko so ljudje živeli v okvirju svojih sredstev, zmoreno, pravilno in redno se je nervoznostni sistem posvečalo mnogo več pažnje in počinka, vendar češar žive niso trplili in ljudje niso vedeli, kaj je nervoznost.

Danes pa je resnica, da prevelika naglica, katera spremembija vse pota, vašega življenja, naravno vodi do oslabljenosti celega sistema in zaradi tega žive trpe kaže največ. Ali se ozirate po odpomočki? Lahko si jo najdeti. Prenehajte za trenutek s preveliko naglico, ojačite nervozni sistem s tem, da rabite

Severov Nervoton

(Severov Nervoton), ki je izborna zdravila za utrujevanje živec, dobra hrana za preobloženi nervozni sistem in mazilo za celo človeško telo. To je idealna pomoč pri zdravljenju duševne potrošnosti, aki ni spanca, pri nervoznem izčrpovanju, histeriji in nervoznosti.

Dobiva se v vseh lekarnah. Cena \$1.25 steklenica.

Severova družinska zdravila se prodajajo pošod po lekarnah. Ako jih ne morete dobiti, naročite naravnost pri nas. Toda najprej vprašajte v vaši lekarni. Zahtevajte Severova zdravila. Drugače pa pošodite pravo svoto z naročilom naravnost na

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

Kot pomoč pri zdravljenju različnih bolezni naj se vzemite **Severov živilenski balzam**. Odstrani zanjo, ojača celo sistem, pomaga zdravemu delovanju jetre, odstrani slahost in slabo prebavo. Cena 25 centov.

Glavobol zahteva takojšnjo pomoč. Pomnite, da **Severovi praski za glavobol** maglo in dosledno pomaga v takih slučajih. Cena 25 centov.

Izpustčaj srbi, spaši in dela mnogo muk bolniku. Odstrani ga s tem, da rabis **Severovo mazilo zoper bolezni**, ki je izvrstno mazilo za sanjanje in silene izpuščaj. Cena 50 centov.

Trpeče žene naj poskušajte **Severov Regulator**, kajti vemo, da jim bo materialno pomagal in jih bo dal nove moč in silo. To je dobro preskusiti in pravljati trpečih žen in mladih dekle. Cena \$1.25.

Zdravilno milo naj bi bilo v vsaki družini. **Severovo zdravilno milo** čisti, seprina in zdraviti kodo ter pomaga pri otročjih in dojenčkovih kopeli. Je tudi dobro za hribo in umivanje. Cena 25 centov.

Zaprtje se ne sme nikdar zanemariti. **Severove pištale za žerje** pomagajo odstranjati vsako zaprtje in s tem preprečiti druge bolezni, ki bi drugače nastopile. Cena 25 centov.

Severova družinska zdravila se prodajajo pošod po lekarnah. Ako jih ne morete dobiti, naročite naravnost pri nas. Toda najprej vprašajte v vaši lekarni. Zahtevajte Severova zdravila. Drugače pa pošodite pravo svoto z naročilom naravnost na

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

"Ali jih mislite res ikaj obiskati je pa najboljše, da se s takimi trije vprašala me je grofica.

"Ijudni nič ne občuje. Za moje dni" "Si bom še premislil", sem od

"sebni Moskala ne bil predzgorov. "Samu na sebi ni nemobil prestopiti našega praga, sedaj gore, da bi ne sel."

"Postaja pa to vse drugače. Niti v "Samu da tega nič ne izve?" me

"službi bi jaz ne marala imeti za je posvarila grofica. "Ljudje vas ves denar pravoslovnega človeka. To je bodo razumeli ter vas bodo svedili čisto drugače."

"Par dai kasneje sem se nekoga

"nekač more biti tako nevljiv, večera res odpravil na obisk k Po-

"sloški. Njen mož visok in eden čo-

"ljkij temu se skukli, pogovor. No

"zadnjem temu se oživelja gorovica ter postala sješoma jako živahnja.

"Deloma mi je pomagal moj tem-

"perament, potem pa tudi živah-

"nost gospa Poluš.

"Bilo je že pozno, ko sem se po-

"slovil. Gospod me je spremil prav-

"rekla.

"Nekaj dni pozneje sem bil tele-

"fonično zopet povabljen na zajek k

"gospa Poluš. Pri njih je bilo ne-

"kaj gostov in gospod me je hotel

"z njimi seznaniti. Vljudnost in ne-

"prišiljena prisrčnost gospodova je

"bila v resnici izvarena. Name je

"naredilo takoj utis, da ima z me-

"obiskujem.

Pride že.

Vsi v armado lastnikov Liberty bondov!

Varčujte za četrti Posojilo Slobode!

Varčevanje -- poglavitna naloga...

Voditelji naše velike republike in njim na čelu predsednik Wilson, so prišli do prepričanja, da zamore edino varčevanje v vseh stvareh. varčevanje do skrajnosti, privesti to deželo h končni zmagi.

In če bo zmagala Amerika, bo zmagal ves pošteni svet nad krivico, nepoštenostjo in barbarstvom.

Vlada Združenih držav zahteva od nas, ki smo ostali tukaj, najmanj, kar more zahtevati.

Od nas zahteva, da moramo varčevati, in da imamo od tega varčevanja v prvi vrsti mi sami dobicék in šele v drugi vrsti vlada.

S svojimi prihranki pomagamo vladu. Naši prihranki nam bodo dobrodošli v težjih časih kot so sedaj.

EVROPA JE IZČRPLJANA.

Dala je vse, kar je imela. Dala je vse, kar je morala dati.

Nam ni receno, da moramo, pač pa le, **KAR MOREMO**, čeravno v najvišji meri.

Nemci morda misijo, da je ta kampanja za vojno-varčevalne znamke nekaj neumnega. Naj misijo, to je njihova stvar. — V najkrajšem času bodo izprevideli,

li, da bo ta armada ravno tako pripomogla končni zmagi kot armada na bojiščih v Franciji.

Vaša patriotska dolžnost je v razmerju z denarjem, katerega zaslužite. Čimveč zaslužite, temveč morete in temveč morate vložiti v vojno-varčevalne znamke.

NE POZABITE, da je vojakovo življenje odvisno od podpore ki mu jo dajejo ljudje doma. **POMAGAJTE!** Štedite in kupujte vojno-varčevalne znamke!

Sedaj lahko kupi vsakdo w. s. s. za nizko ceno: \$4.21

vsakdo

w. s. s.

za nizko ceno:

<b